Polvijärven kunnan kanta Suomen valtion tarjoukseen Palokin vesivoimalaitoksen lunastamisesta

Kunnanhallitus 02.11.2026 § 183
43/02.05.05/2026

Valmistelija Kunnanjohtaja Mervi Pääkkö, puh. 040 104 6001

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan sisältyy hanke Palokin koskien ennallistamisesta. Palokin vesivoimalaitoksen omistaa Pohjois-Karjalan Sähkö Oy.

Valtioneuvoston kanslia on jättänyt 16.6.2026 päivitetyn tarjouksen Palokin vesivoimalaitoksen lunastamiseksi. Tarjous on toimitettu sekä Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:lle että osakkeenomistajille.

Tarjouksen sisällön pääkohdat ovat:

Tytäryhtiömalli:
- Vähimmäislunastushinta 40 milj. euroa (velaton arvo). Selvitysvaiheen jälkeen 2–3 puolueettoman pankkiiriliikkeen arvonmääritys perustuen vesivoimalan käypään arvoon (lunastushinta aina vähintään 40 milj. euroa arvonmäärityksestä riippumatta).
- Valtio maksaa heti kaupanteon yhteydessä 10 milj. euron ennakkomaksun. Loput vähintään 30 milj. euroa valtio maksaa selvitysvaiheen päätyttyä.
- Yhtiöittämisen yhteydessä valtio saa 10 prosentin omistusosuuden sekä hallituspaikan tytäryhtiöstä.
- PKS omistaa ja ajaa vesilaitoksen tuotantoa normaalisti selvitysvaiheen ajan. Selvitysvaiheen voitonjako tytäryhtiön omistusosuuksien suhteessa.
- Malli olisi PKS:lle todennäköisesti verotehokas (käyttöomaisuusosakkeiden myynti).
- Mikäli purku ei olisi toteutettavissa, PKS:lle jää 3 milj. euron korvaus ennakkomaksusta.

Vaihtoehtoinen tarjous: Suora kauppa:
- Lunastushinta 30 milj. euroa edellyttäen, että kauppa toteutetaan vuoden 2026 aikana.
- Tarjoaa PKS:lle nopean ratkaisun.
- Valtio tarjoaa vesivoimalaa vuokrattavaksi selvitysvaiheen ajaksi.
- Mallissa PKS joutuisi maksamaan myyntivoitosta veron.
- Mikäli purku ei olisi toteutettavissa, voimalaitos saattaisi tulla myyntiin.

Teknisesti Palokin vesivoimalaitoksen kaupassa olisi kyse liiketoimintakaupasta, jossa Palokin vesivoimalaitos vaihtaisi omistajaa. Päätöksentekovalta mahdollisessa kaupassa kuuluu osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n hallitukselle. Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n hallitus puolestaan päättää yhtiön näkemyksestä PKS:n suurimpana osakkeenomistajana.

Yhtiöiden hallitukset tekevät päätöksensä itsenäisesti osakeyhtiölain, yhtiöjärjestysten ja yhtiöiden edun mukaisesti. Polvijärven kunta yksittäisenä osakkeenomistajana ei voi, eivätkä kaikki osakkeenomistajat yhdessäkään voi, tehdä yhtiöiden hallitusten toimivaltaan kuuluvia päätöksiä. Kunta voi esittää oman näkemyksensä ja suosituksensa siitä, miten hallitusten olisi perusteltua toimia kaikki asiaan vaikuttavat seikat huomioon ottaen.

Polvijärven kunta on yksi osakas Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:ssa (omistus 2,3 %) ja Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:ssä (omistus 4,92 %)

Tytäryhtiömallissa Palokin vesivoimalaitos toimintoineen ja omaisuuserineen siirtyisi perustettavaan tytäryhtiöön, josta valtio omistaisi 10 prosenttia ja PKS 90 prosenttia. Jos selvitysvaiheen jälkeen todetaan, että voimalaitos on purettavissa, valtio ostaisi PKS:n 90 prosentin osuuden. Mikäli selvitysvaiheen jälkeen päädytään siihen, että Palokin vesivoimalaitos on purettavissa, valtio ostaisi Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n omistaman 90 %:n osuuden perustetusta tytäryhtiöstä. Tämän jälkeen koko Palokin vesivoimalaitos toimintoineen olisi valtion omistuksessa. Tytäryhtiömallissa Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n saama kauppahinta Palokin vesivoimalaitoksesta on aina vähintään 40 miljoonaa euroa (pohjahinta). Mikäli selvitysvaiheen jälkeen puolueettomissa arvonmäärityksissä päädyttäisiin tätä korkeampaan hintaan, kauppahinta olisi näiden arvonmääritysten perusteella määräytyvä hinta.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Mervi Pääkkö

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. että Suomen valtion jättämä tarjous tytäryhtiömallilla toteutettuna ja vähintään 40 miljoonan euron lunastushinnalla on perusteltu ja hyväksyttävä;
2. esittää, että Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n hallitus arvioi valtion tarjouksen hyväksymistä myönteisesti;
3. katsoa, että Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n on Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n suurimpana osakkeenomistajana perusteltua tukea valtion tarjouksen hyväksymistä;
4. evästää Polvijärven kunnan mandaatilla Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n ja Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n asioissa toimivia edustajia huomioimaan Polvijärven kunnan kanta asiassa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin äänin 4/3.

Urpo Leminen esitti, että Palokkia ei pureta ja kunta ei suhteudu myönteisesti valtion tarjoukseen. Maiju Anttilainen kannatti Urpo Lemisen ehdotusta.

Petri Nieminen ja Jani Ratilainen kannattivat esittelijän päätösehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, niin asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksen siten, että ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Urpo Lemisen ehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Tanskanen M., Valling, Nieminen ja Ratilainen) ja 3 EI-ääntä (Leminen, Tanskanen R. ja Anttilainen) ja 1 TYHJÄ (Varonen).

Puheenjohtaja totesi, että kunnanhallituksen päätökseksi tuli esittelijän päätösehdotus.

Jukka Mutanen ilmoitti estellisyydestä (yhteisöjäävi) ja poistui kokouksesta pykälän käsittelyn ajaksi klo 16:45.

Simo Valling saapui kokoukseen pykälän käsittelyn ajaksi klo 16:45. Jukka Mutanen palasi kokoukseen klo 17:27 pykälän käsittelyn jälkeen. Simo Valling poistui kokouksesta pykälän käsittelyn jälkeen klo 17:27. Pykälän käsittelyssä pidettiin neuvottelutauko klo 17:19 – 17:23.